

Krigens betydning for økonomien i velfærden

Med udgangspunkt i en dansk sammenhæng

KNS

28. juni 2022

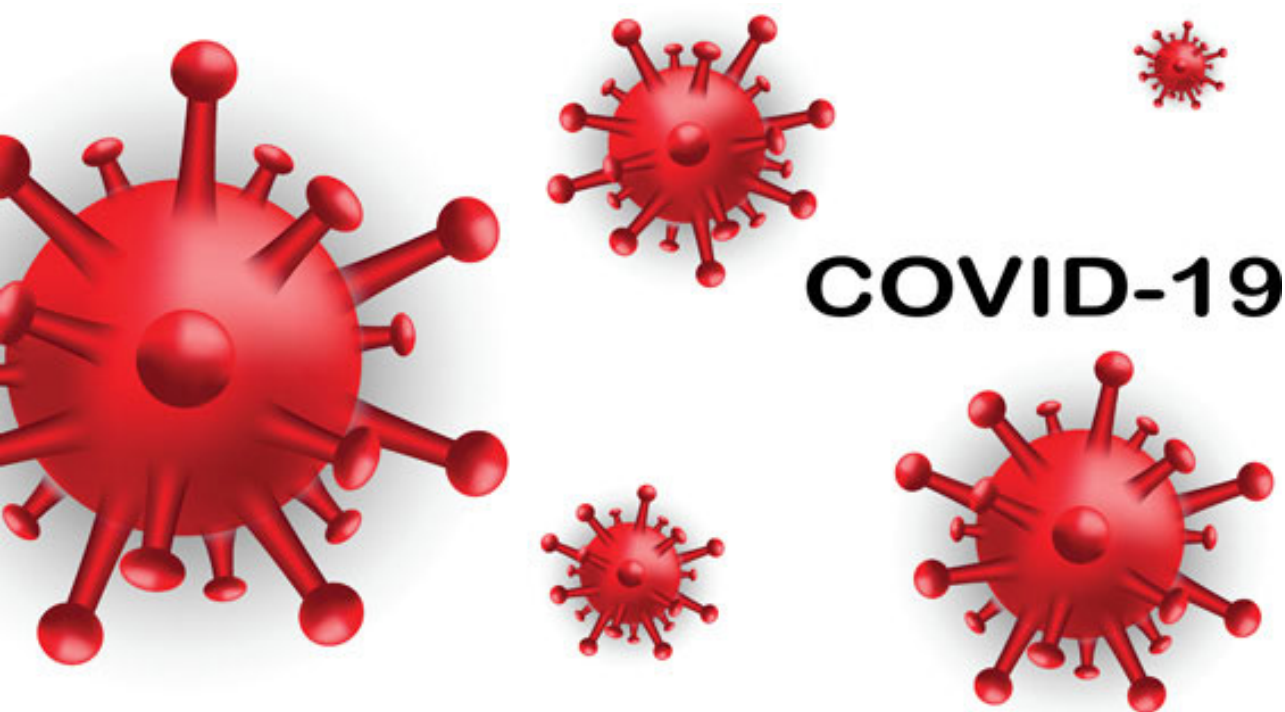
Kasper Manniche

Chef i FOA Fag og Politik

Fra sundhedskrise til sikkerhedspolitisk krise

- 6. marts 2022 "Nationalt kompromis om dansk sikkerhedspolitik"
 - Danmark skal nå målsætningen på 2% til forsvar
 - 1. juni folkeafstemning om forsvarsforbeholdet
 - Uafhængighed af russisk gas
- Bredt flertal
(SF, Socialdemokratiet, Radikale, Konservative og Venstre)

Coronakrisen

- Vi har brugt mange penge på:
 - Test, værnemidler, vacciner
 - Lønkomensation
 - Minkavlere
 - Meget andet

- Udgifter til corona: Over 100 mia.kr. i Danmark

- Dansk økonomi har klaret sig utroligt godt

Status maj 2022 for dansk økonomi

- Rekord høj beskæftigelse
- Laveste ledighed i 13 år
- BNP vækst 3½ procent i 2022
- Offentligt overskud på 0,6% af BNP i 2022

- Men inflationen er lige nu den højeste i 40 år....

- *Finansministeriet maj 2022
Økonomisk Redegørelse*

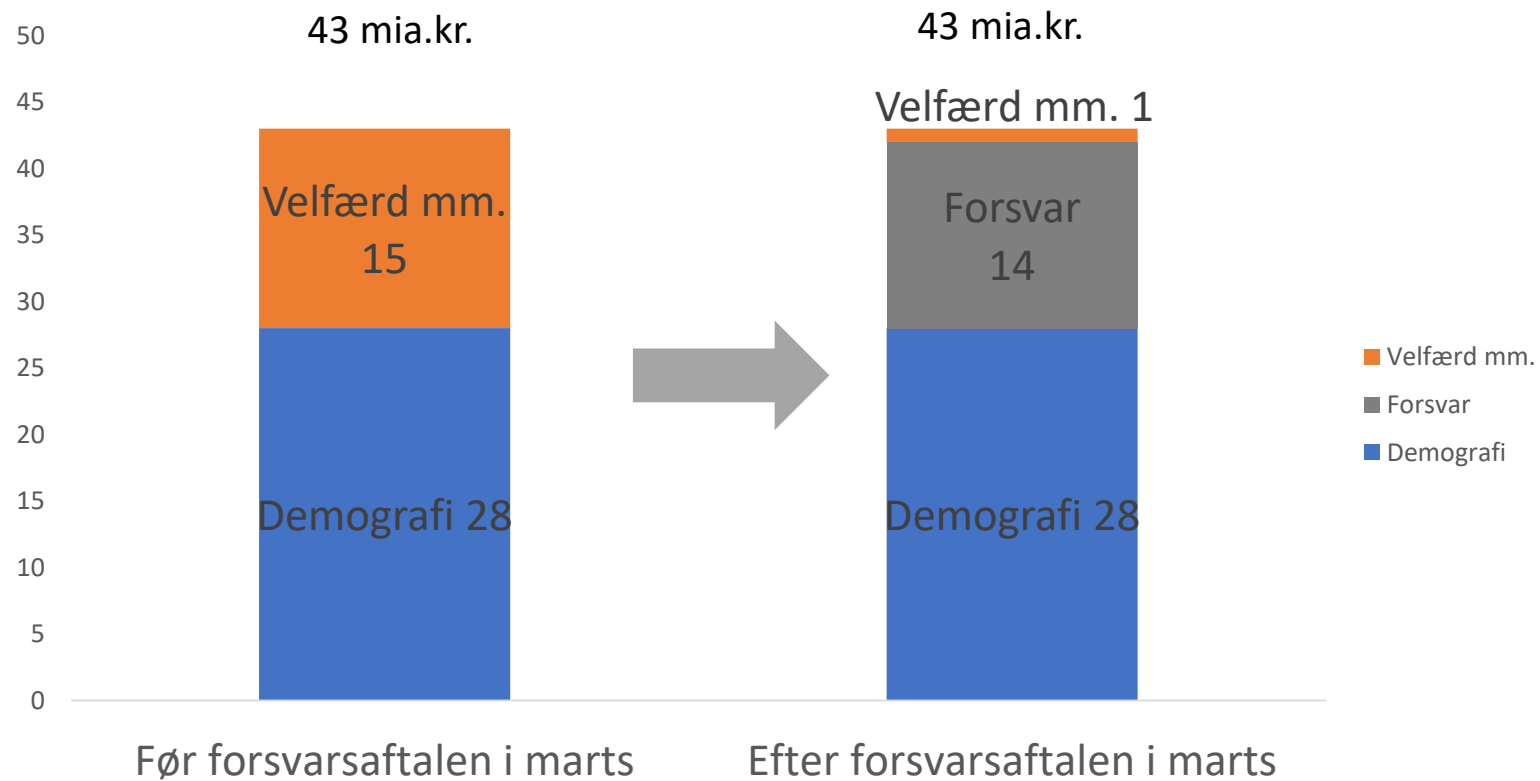

Højere forsvarsudgifter spiser hele råderummet til velfærd

- Permanente udgifter til mere forsvar skal op på 2% af BNP
- Råderummet i 2030 (43 mia. kr.)
 - Demografi æder 28 mia.kr.
 - Forsvar 14 mia.kr.
 - Så er der ca. 1 mia.kr. til overs.....

Ekstra penge (råderum) frem til 2030

Konsekvenser for velfærden

- Demografi – den klarer vi
- Ikke velstandsudvikling

- Velfærden kan ikke følge med tiden
- Nye økonomiaftaler:
 - Sundhed
 - Kommuner
- Velfærdsloven er aflyst
- Ikke penge til andre ting

Konsekvenser for velfærden II

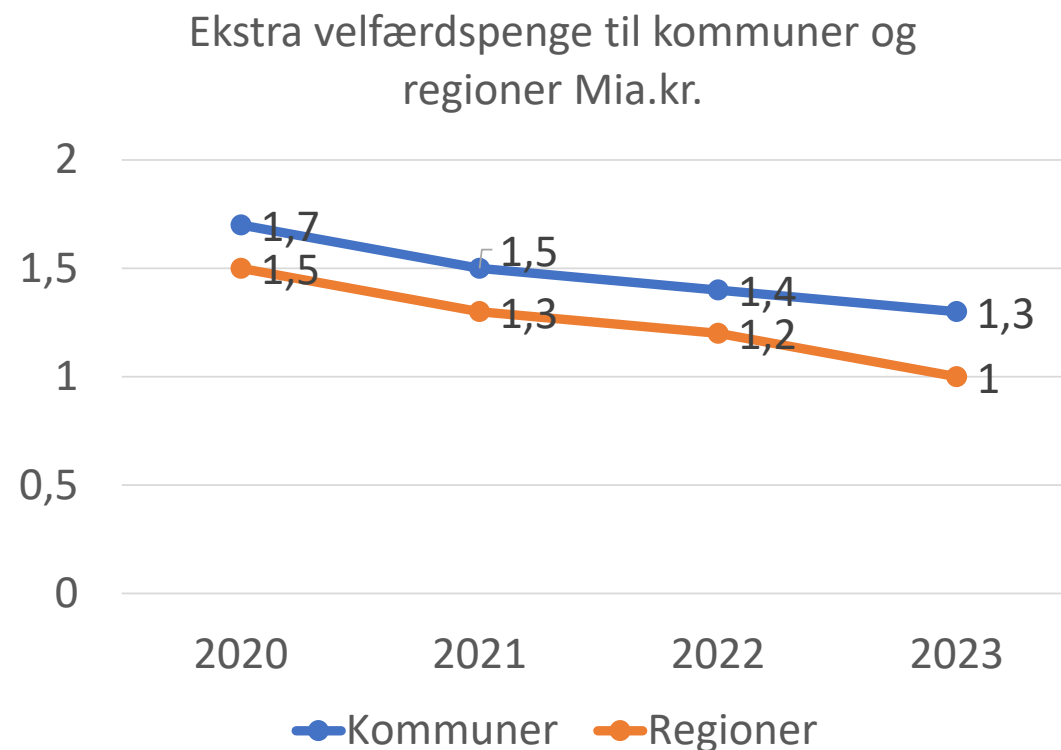
- Økonomiaftalen mellem regeringen og Danske regioner 10. juni 2022:
- ”Regeringen og et bredt flertal af Folketingets partier har indgået en aftale om et historisk løft af udgifterne til forsvaret. I de kommende år vil der derfor være begrænsede rammer. Det medfører svære prioriteringer.”

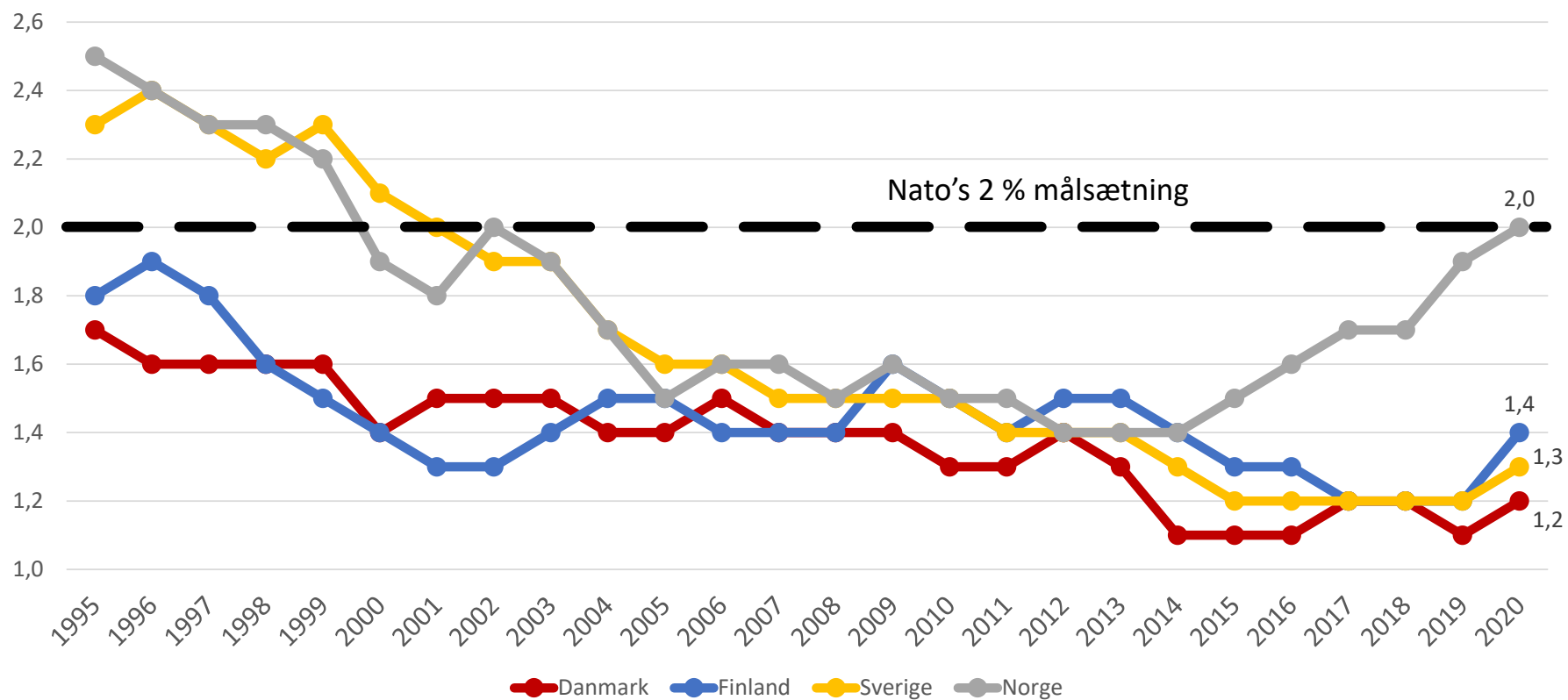

Økonomiaftaler mellem regeringen , kommuner og regioner

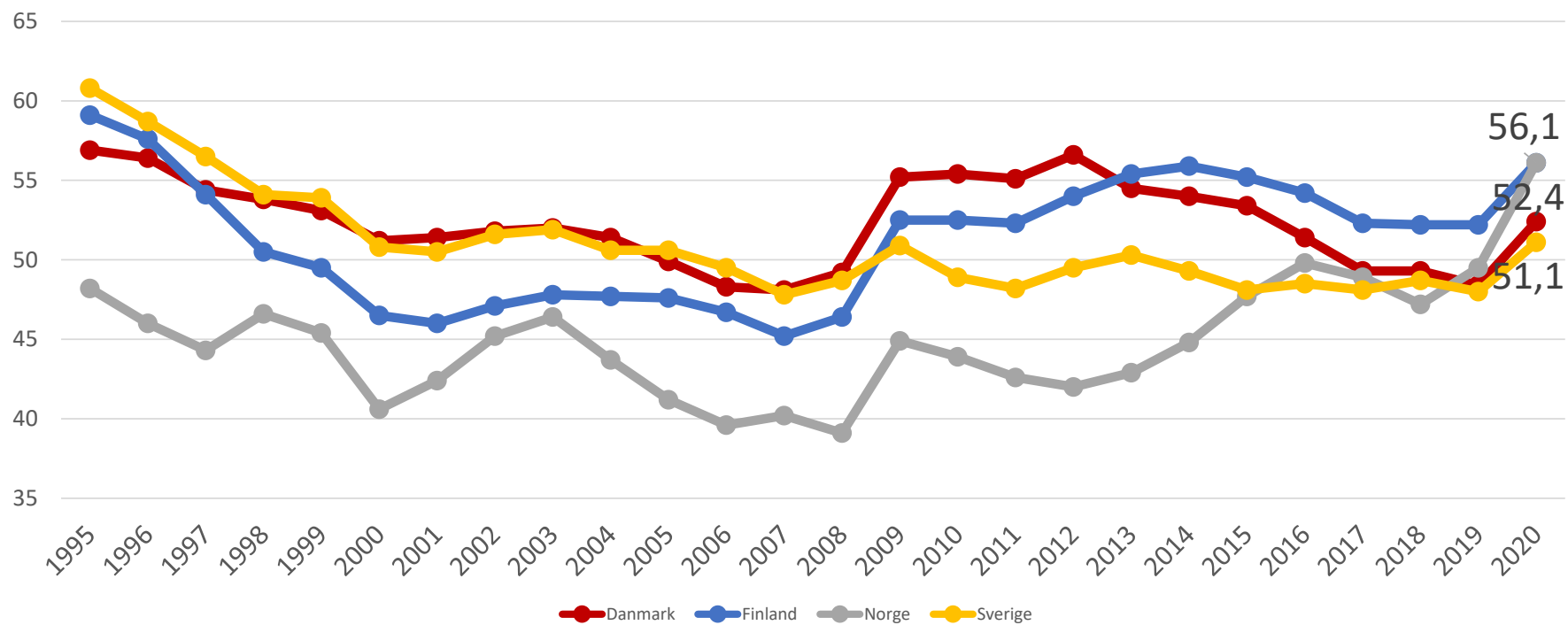
- Den laveste udgiftsvækst i kommuner og regioner i denne regerings tid (Socialdemokratiet siden 2019)
- Meget lave anlægsudgifter i kommuner og regioner for at dæmpe aktiviteten
- Vi står over for et valgår (senest juni 2023). Det er meget usædvanligt ikke at ville bruge mere på velfærd

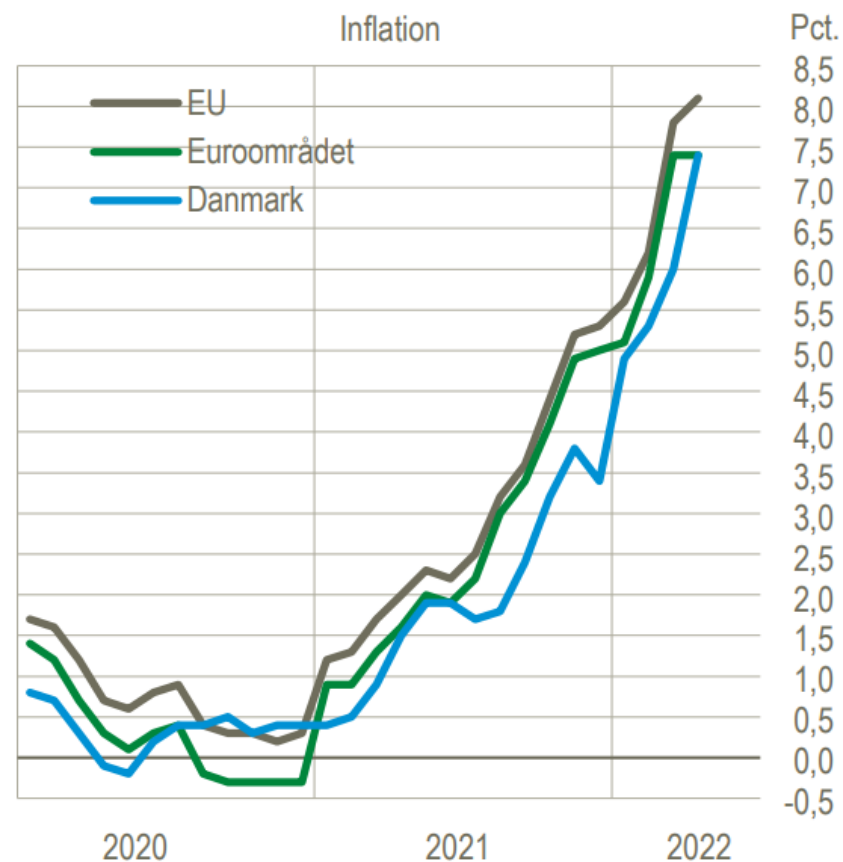
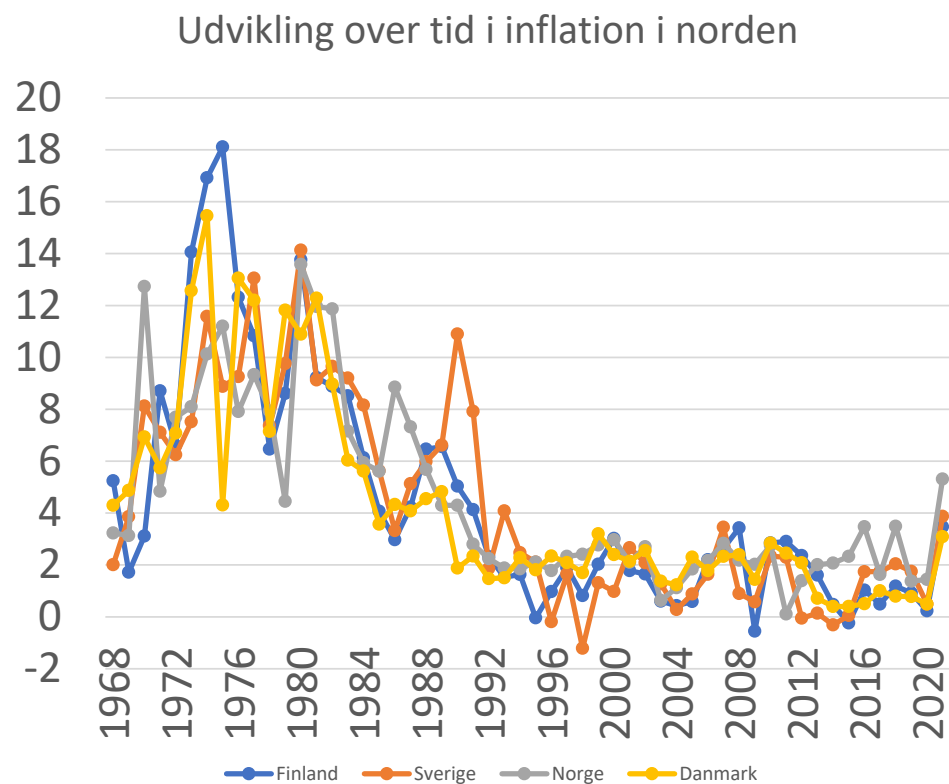
Udgifter til forsvaret i Norden (% BNP) 1995-2020

Offentlige udgifter i Norden (undtaget forsvar) i % af BNP

Inflation

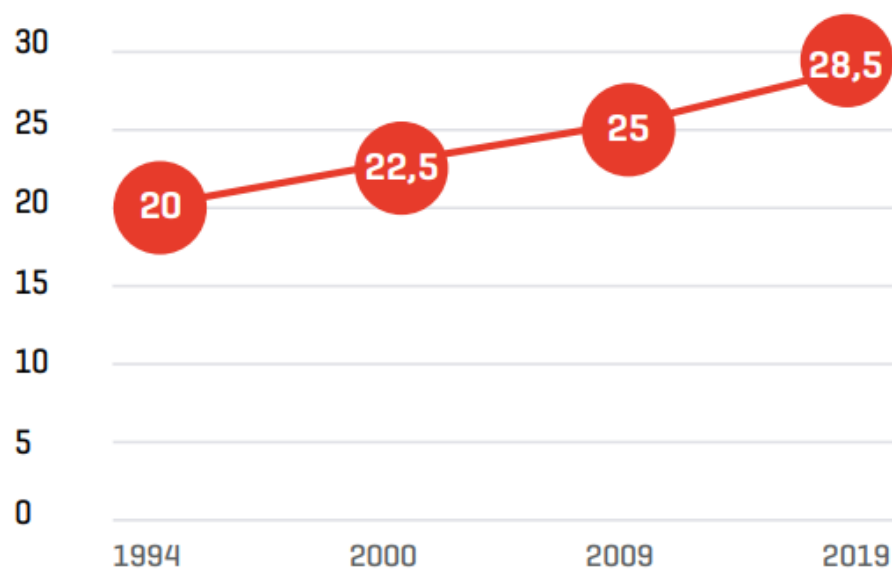

Finansiering – flere penge til velfærd

- Ingen taler om skat.... i Danmark
- Vi har reduceret skatterne med 65 mia.kr. siden 00'erne
- Uligheden vokser
- Antal danskere med nettoformue på over 35 mio.kr. er vokset fra 14.000 i 2016 til 25.000 i 2021.
- Oxfam Ibis: 1% formueskat for de absolut rigeste (mere end 35 mio.kr. i formue): 16 mia.kr. ekstra
- Vi mener, at man skal rulle nogle af skattelettelserne tilbage
- Så vil man have råd til mere velfærd

Norden har meget lav ulighed.....men stiger i Danmark

Figur 1: Gini-koefficientens udvikling 1994 til 2019

Kilde: Finansministeriet, 2021: Ulighedsredegørelse 2021.

Øvrige velfærdsudfordringer: Rekruttering og dynamiske effekter

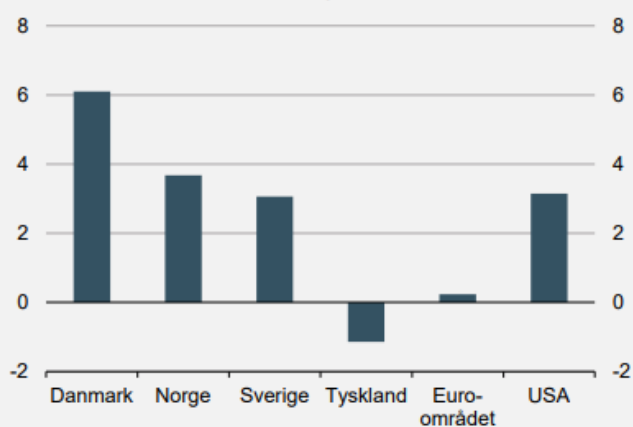
- Rekrutteringsproblemer på stort set alle områder også velfærdsområderne – kræver mere uddannelse
- Dynamiske effekter – skævvrider til fordel for skattelettelse

Bilag: BNP og beskæftigelse under corona

Figur 1.3

Dansk økonomi kan fremvise bedre udvikling i BNP...

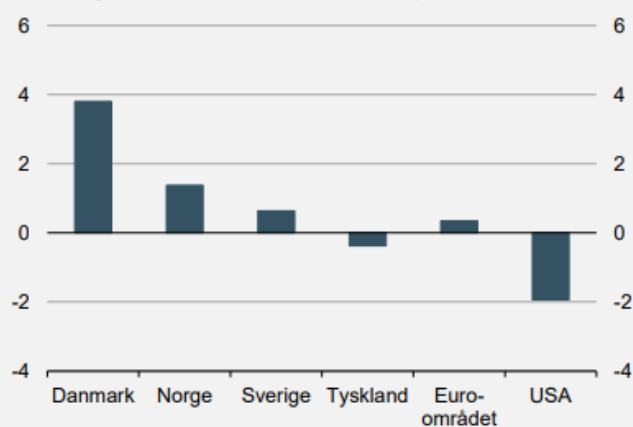
BNP i 4. kv. 2021 ift. 4. kv. 2019, pct.

Figur 1.4

... og beskæftigelse i forhold til niveauet før coronapandemien

Beskæftigelse i 4. kv. 2021 ift. 4. kv. 2019, pct.

Kilde: Macrobond og egne beregninger